

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egy évre 8 K., fél évre 4 K., negyed évre 2 K. A hirdetések első díj szerint számíljuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelenik minden szombaton. —:

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

ny. főigazgatói igazgató.

Felolós szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dr. Gál József ügyvéd irodája, hová a közlemények, hirdetések és az előfizetési díjak kuldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza — Nyitlter sora 20 fillér.

Szociális törvény a lateiner osztály részére.

Az utóbbi évtized alatt a szociális eszmék terjedésével a törvényhozásban is mindinkább foglalkoztak, hogy az emberbaráti eszmék megvalósulva belevitessenek azokba a szabályokba, amelyek a társadalmat, az egyik embernek a másikhoz való viszonyát szabályozzák s amelyet egy szóval úgy nevezünk, hogy törvény.

A törvénynek kell gondoskodnia az elnyomottak s azon alapvető törvények, amelyek az újabbredés korában kimondották, hogy minden egyes ember egyenlő, ugyanazon jogokkal bír s egyenlő aránylagosan a közterheket, nem volt képes megvédelmezni a gazdasági élet fejlődésével egyeseket ért nagyobb anyagi előnyökből származó nagyobb befolyás vagy hatalom és az ebből folyó olcsó gazdasági kihasználás ellen.

Ezért magának a törvénynek kellett újabb újabb rendelkezéseket hoznia, hogy a társadalmi osztályok egyikét vagy másikat, vagy azok egyes rétegét megóvja a felette álló egyén vagy osztály önkényuralma ellen s külön törvény biztosítja számunkra azokat a jogokat, amelyek már az ember egyenjogúságából erednek.

Sajnos azonban a törvényhozás a legutóbbi időkben ebben a kérdésben a legegyszerűbben tartotta el és szociális törvényeket csupán a kézi munkával azaz a testi munkával foglalkozók részére hozott s különösen gondoskodott az ipari munkásokról, majd az 1907. évi XLV. t.-cikkben a gazdasági családokról. Szabályozza a munkás és munkaadó közötti jogviszonyt, megállapítja a munkás jogait és kötelezettségeit, külön hatóság alá helyezi a munkások feletti felügyeletet.

A törvény gondoskodik a testi munkások apolásáról betegség esetén, ellátásáról rokkantság idejében, de a társadalmat fenntartó szellemi proletár munkásokat a törvény különös gondoskodásban soha nem részesítette.

Ennek is mélyreható oka van. A testi munkások a munkaszabadságából, a kereslet emelkedéséből származó előnyökből kifolyólag, nagyobb szabadságot élveznek a szervezkedésre míg a szellemi pályákon a nagy tultermelés és a sok szolgálati és szervezeti szabályzat szinte lehetetlenné teszik, hogy saját kezdeményezésükből valami realis eredményt anyagi existenciájuk biztosítására vagy javítására elérni tudjanak.

Ugy látszik megkezdettek érteni, tudni azok, akik a törvényjavaslatok dolgozásán fáradoznak, hogy különös oltalomba kell venni azokat is, akik szellemi képességeikkel keresik kenyerüket, mert azok a kultúra, a műveltség előbbvitelével inkább szolgálják az emberiség nagy céljait mint akik kézi munkájukkal elsősorban is csak anyagi jólétre törekednek.

A hivatalnok osztály a mai gazdasági életben a legmostohább helyzetben van s nagyon természetes, hogy a nagy drágaság folytán előállt szegénységet és nyomort azok érzik legjobban, akik a hivatalnokkal a családban együtt élve, vele együtt eszi a hivatalnoknak jutott sóvány kenyeret s ezenkívül a hivatalnok családtagjai igen sok esetben igazságtalan és méltánytalan elbánásban részesültek a családító esetleg elkövetett hibáitért.

Ha a hivatalnok olyan fegyelmi vétséget követett el, amely miatt állásából elmozdították, elveszítette minden igényét, fizetés, nyugdíj vagy végkielégítés iránt s így leg többször azok érzékelték a büntetés súlyosságát, akiknek egyedüli vétkök az volt, hogy a hivatalnokkal, mint ha-

zastársak vagy mint leszármazottak együtt éltek.

Ezen igazságtalan állapotban igyekeznek segíteni az igazságügyi szervezetről intézkedő 1912. évi VII. t. c. 8. §-a, amely kimondja, hogy *„a fegyelmi bíróság hivatalvesztést megállapító határozatában különös méltánylást érdemlő okból kimondhatja, hogy a hivatalvesztés a nyugdíjtörvényben meghatározott ellátási igény tekintetében a hivatalvesztésre ítélte és hozzátartozóira vagy eszupán hozzátartozóira nem jár azzal a következménnyel, amelyet a törvény a szolgálat kötelekéből büntetésképp történt elbocsátáshoz fáz.”*

Vége a hivatalnok osztály egyrészének gyermekei és felesége nem lesznek hitén annak, hogy a családító büne miatt szétzülljenek bárcsak hasonló törvényeket hoznának minden hivatalnok osztály részére, de ez csak még jövő reménye.

A liberális gondolkodás lassan hódít tért magának, de végre is csak be fogja tölteni a lelkeket, mert azt feltartóztatni már alig lesz lehetséges.

Egy hibája van csak a fent ismertetett törvénynek, hogy a kedvezményt csak különös méltánylást érdemlő esetekre adja, de reméljük, hogy a bíróság és az igazságügyi szervezet, mely minden terén, csak az anyagi igazság felé törekszik, nem lesz igazságtalan a támasz nélkül maradt anya és gyermekei iránt sem.

Versenyképes kisipar.

— Szövetkezeti gépműhelyek. —

A mai kisipar, a kézművesipar természetének és fejlődési feltételeinek a szövetkezeti gépműhelyek feltételek meg. Miben áll ezek lényege? Abban, hogy valamely szakmabeli iparosok szövetkezete felállít egy közös műhelyt, ezt felszereli elsősorban modern szer-

A „CSIKI HIRLAP“ TÁRCÁJA.

A kalóz.

Írta: LÁZÁR ISTVÁN

(Folytatás és vége.)

A kapitány maga is ajánlkozott az izgalmas emelkedésre. Könyvezett a bankár. Aztán megint leült az arca. Erős hangon kiáltott az inasának:

— A gyegyeremet!

Felzállt a nyeregbe. Felült Kovalszky is. És a pöppelensavár sáviteni kezdett.

IV.

Vad szökkenéssel rohant az égnek a pompás gépmadár. Mint egy nagyított sólyom, úgy furdított a levegőbe. Dörögve kattanott Anzani-motorja, míg hatalmas vaszonszárnyai suhogtak a légtérben. Pár másodperc alatt néhány száz méternyi magasságban leforgott, szédületes gyorsasággal rohanva a fekete pont után, mely már belevészelt a ragyogó napfénybe.

Nyívesében futott tova az utomóbil is. A bankár lehajolt. Mint egy rohanó, sztrike sáv, úgy egy villant el az üldöző gépkocsi az országúton, mely a szédítő távlatból nézve, tenyérynyi széles fehér szallagnak látszott.

Előre!

A szelek a déli álmot aludták. Olyan volt az ég, mint egy pihenő tenger. A „Sólyom“ örületes gyorsasággal emelkedett, hogy remegett minden porcikája s mégis egy tűnt föl a bankár előtt, mintha egy helyen állott volna, csak azt látta egy pillanatra, hogy a föld

mind jobban eltávolodik, a városok, faluk eltörpülnek, elmosódnak, a távlatba temetkeznek, s megnyílnak a nagy prespektívák, minek látása kim és gyönyör. — Hideg volt az arca. Szeme meg se rebent. — Csak a szíve szédült. Baljában a fegyvert, jobbában a láncszóval szorongatta: ott van, ott van a rabló!

A „Sólyom“ vízszintes irányba hajlott s a végteleen után, amelyen csak a sasok járnak, leírhatatlan gyorsasággal kezdett szállni. Vitorlaszárnyai hurogtak az erőlködéstől, amint dörgő motorjával tovaröppent az erdők, rétek, hidak, falvak, városok fölött. — Az atmoszféra kiszámíthatatlan elemei nem jöttek utjába, nem volt hullám, nem volt légörvény sehol, csak az, amit fölvert a sávöltöző propelleresavár.

A gép futása sebeseedett. Irózatos gyorsasággal rohant előre. Az aviatikus szemében izgalom lényelt! Hideg acélos szemmel meredt a bankár az egyre nagyobbodó repülőgép kialakuló körvonalaíra, míg a vágatás szeleiben a filluk mellett úgy dermedezett a forró napfényes levegő, mint valami jéghelet. Sirt, sivitott a „Sólyom“ minden csavara, farka féltelmes danákat suhogott, szárnyai meg, megvonaglottak, de rohant előre a menekülő aeroplán nyomában.

És egyszerre csak határozott alakot kezdett öltetni a fekete szárnyú gépmadár. Föltűnt a vakmerő rabló alakja is, amint egy pillanatra visszazökkent s gyorsabb futásra ösztönözte gépét. Emelkedni kezdett, egy izgalmas perc alatt kétezzer méter magasságba röppent. Megismerte a Sólymot. —

Egy tő fölött rohantak tova Fenn is ég, lenn is ég. Vívogva csapott az ürbe a „Sólyom“. Fenn keringett az aeroplán fölött.

A tő kiesett a látvonalból. Új völgyek jöttek.

Már csak kétszáz méternyi távolság volt a két madár között. Megkezdődött most az iszonyatos liajsza.

A „Sólyom“ előre vetette magát s vagy ötven lábnyival alább ereszkedett. Ott vergődött alatta vagy harmincöt méternyi távolságban a fekete szárnyú aeroplán. És látta a bankár, hogy az alsó gépről két télig tebehyult, könyörgő, asszonysem mered rája.

Felbődült a dühtől, hogy a feleséget haláláspadtan, megtörve látta. Megesattant a foga s fegyverét lövésre emelte — de magához térítette Kovalszky vad, tagolattan, rémüldöző hangja:

— Az Istenert — az asszonynak is vége!

Nem hallotta, mit mondott, úgy dörgött a propelleresavár. De megértette. — Intett az asszonynak, hogy ne féljen; hogy nezen a völgybe, hol a minden irányban mozgósított rendőrség automobiljai rohantak.

Szelnézett a rabló. Ninesen menekvés. — Ereszkedik a „Sólyom“ — Ott bug odalt, csaknem a teje fölött, melyre a fegyver csöve meredez. Fölfelé nem szállhat! Egyeses vonalban sínés menekvése. — Megragadta a kormányt s egy gyönyörű, merész íveléssel lehajtott a mélybe, úgy gondolván, hogy míg a „Sólyom“ a bravúr utana csinálja, addig talán előnyt nyerhet az egyenes pályán.

De a „Sólyom“ még merészebb ívezettel csapódott a mélybe s röpködni kezdett a vergődő aeroplán körül, mely egyre mélyebbre szállva, szinte bele-süllyedt az ég tomppuló kékjébe.

— Mit akar?

Intett Kovalszky, hogy rendben van. — Le akarja tenni a terhét, hogy könnyebb súlyával biztosítsa a menekülés útját. Felülkne a gépről, de nem meri, —

számokkal és munkagépekkel, azután a szövetkezeti tagok ebben a szövetkezeti közös műhelyben vagy maguk végzik, vagy szövetkezeti munkásokkal végzetik el az anyagok és hozzávalók elkészítését, vagy mint iparosaink németesen mondják, a „berichtolást”, a „zurichtolást.” Nem változat a dolog lényegén semmit sem az, ha a tag akár a maga által megvett anyagokat készíti vagy készítteti elő, akár pedig az anyagokat a szövetkezet saját nyersanyag-raktárából szolgáltatja, adja el a tagoknak és egyuttal elő is készítteti gépműhelyben. A szövetkezeti gépműhely lényege tehát abban áll, hogy ott nem a teljes iparcikkek készíttetnek el, hanem felgyártmányok, félkészítmények, sokszor csak a hozzávalók vagy egyes alkatrészek állítanak elő.

Eszerint a lényeges különbség a szövetkezeti gépműhely és a termelő szövetkezet közt abban nyilvánul, hogy míg az előbbiben a nyersanyagok csak előkészíttetnek, a megmunkálásra és feldolgozásra alkalmassá tételnek, vagy csak mint félkészítmények, esetleg egyes alkatrészek állítanak elő, addig a termelőszövetkezetek működéséhez a gépészterelés ugyan szinten megkívánatik, de azért a termelőszövetkezet lényege mégis abban áll, hogy abból teljesen elkészített, kész iparcikkek kerülnek ki és innen vagy közvetlenül jutnak forgalomba, vagy a termelőszövetkezet tagjainak üzlete útján, közvetve kerülnek a kisorparos, a kézművesiparos készítményeivel együtt eladásra.

A szövetkezeti gépműhelyben a nyersanyagok és hozzávalók elkészítésének fontossága még abban áll, hogy az előkészítés nem kézi, hanem leginkább gépi munkával történik. A kézművesiparosok tehát a szövetkezeti gépműhelyben csak azt a munkát véggezik vagy végeztessék el, amit otthon, saját műhelyében kézi munkával nem végezhet el. Nem változtat a dolog lényegén semmit sem az, ha az előkészítő munka nem az egész készítményre, hanem esetleg csak az egyik vagy másik alkotó részre, vagy valamely utólagos munkára terjed is ki.

Az anyagok előkészítése vagy a munkák elvégzése két módon történik. A fősabály az, hogy a gépi munkát a szövetkezet munkásai közösen végzik el, darabszám bérüket a szövetkezet fizeti ki, viszont a szövetkezetnek a teljesített munkáért árjegyzék szerint a dolgozó iparostagok az előkészítési árt megterítik, de kivételesen megengedhető lenne az is, hogy az egyes tag a gépműhelyben a szövetkezet gépeit bizonyos időben és a jelenlétező sorrendjében maga és munkásaival használhassa, vagyis a gépekkel ő maga dolgozzék, maga készítsen elő anyagot és a szövetkezetnek csak bizonyos — árjegyzék szerinti — használati díjat fizessen

mert tudja, hogy akkor a feje fölött megdőrné a fegyver. Leszáll — nem látja, hogy ott robot a rendőrség a háttérben.

Végtelen öröm fogta el a bankár szívét. — De a szeme hideg maradt. Fegyverét a rabló fejének irányítva, lövésre tartotta. És szállt lefelé szép siklórepüléssel a feleke aeroplán és szállt utána könnyedén a hatalmas szárnyú Solyom.

A rabló gépe hirtelen a gyepezhez simult, gurult, rohant, majd meglassult a futása. Leesapott a Solyom is és a széles mezőben, tíz méternyire mellette gurult vele egy irányban rohant s épp úgy meglassult a futása.

— Áljl!

A fekete aeroplán egy pillanatra szinte, hogy megállott. A rabló megragadta az elalélt asszonyt s a mozgó gépről a pulha földre dobta, azzal a magassági kormányhoz kapott, hogy az ürbe lebénjen, de egyszerre csak megdőrrént a fegyver s a kormányba csapódó, jól irányított lövés menten leszerelte a különös szerkezetű gépet.

Mint egy benuált madár, úgy állott meg a fekete aeroplán. A Solyom szembe fordult vele. E pillanatban a domb mögött kirobogott a rendőrség vörös autómobilja.

Nincs menekvés!

A szép, fekete, daltás ember leszállt a nyeregből. A gép elejére ment s az elnémult propelleresavar előtt megállott.

Karját a mellén összefonta s nagy sóttét szemét Kovalszkyra emelte és szomorúan mosolygott, mert látta, hogy a híres pilóta az ő béna gépet csendesen megilletődve nézi.

Az autómobil megállott. A rendőrök megröhanáltak. A rendőrkapitány megérintette a vállát.

— A törvény nevében letérlelőztatom önt! — mondta kemény, energikus hangon s megzörrent a fényes bilincs, mint valami nevető csengettyű.

— A kezét! — parancsolta a rendőrfőnök.

Odatartotta kezét a lég kalóza. A szája szélén bánatos mosoly vonaglott. A bankárka, meg az ő szépséges feleségére egy pillantást vetett, aztán odaszólt a némán álldogáló Kovalszkyknak:

— Gratulálok, uram — pompás madár a Solyom.

De a külföldön, főleg Ausztriában és Németországban, vannak oly szövetkezeti gépműhelyek is, melyek a szövetkezet számlájára kisorpari gépeket és szerszámokat szereznek be s azután azokat tagjaiknak eladják, vagy azok beszerzését tagjaiknak közvetítik. Sőt vannak olyanok is, melyek egyes gyakrabban használt gépekből és szerszámokból több darabot is szereznek be s ezután ezeket csekély bérlettel mellett tagjaiknak használta vagy bérbe adják.

Ily nagy beszerzésre a mi szövetkezeteink rendszerint képtelenek, mert már néhány ilyen eset nálunk is előfordult, mindamelllett ezekről itt nem beszélünk, hanem csak a gépekkel és modern szerszámokkal felszerelt szövetkezeti műhelyeket ismertetjük.

Tudjuk, hogy a kézművesiparos, a kisorparos fegyvere a régi világban az ő szerszáma volt. Elhöz a modern ipari életben hozzájárul még a gép.

Látjuk, hogy az a kisorparos, aki műhelyét modern szerszámokkal és gépekkel szerelte fel és így dolgozik boldogul; ellenben azok — s ezek képezik a nagy többséget — kik megfelelő szerszámokat és gépeket beszerezni nem tudnak, nem boldogulnak. De a gépek beszerzéséhez pénz is kell. Ez igaz, sőt az is igaz, hogy ha az iparosok nemcsak munkagépeket, hanem erőgépeket is, melyek a hajtóerőt szolgáltatják, akarnak beszerezni, erre már önmaguk és egyenként nem képesek. Képesek azonban erre akkor, ha szövetkeznek és szövetkezeti úton egyesülve szerzik be a gépeket, még pedig úgy a munkagépeket, valamint az erőátviteli berendezéseket.

A nagy gyárak nagy és összes gépeit a kisorpari szövetkezetek sem volnának képesek megszerezni, de tudjuk azt, hogy a gépipar már oda fejlődött, hogy a kisorparosok, a kézművesiparosok részére nemcsak külön munkagépeket és munkaeszközöket állít elő, hanem azok részére külön-külön erőgépeket, motorokat is szerkesztett s azok részben vagy maguk szolgáltatják a hajtóerőt, vagy másrészt a hajtóerőt a kisorpari gépekhez meg is lehet venni, ki lehet bérelni a közműhelyekből.

A kisorpari gépeknek nemcsak az a sajátja, hogy kisebb mértékben vannak szerkesztve, hanem az is, hogy jutányosabbak, olcsóbbak. Kisebberékű és áru gépeket tehát az iparosok szövetkezeteik útján meg tudnak ugyan szerezni, de azért ezeket sem oly számban, hogy minden tagnak jusson belőlük egy-egy, hanem minden fajta szükséges gépet csak annyi példányban kell beszerezni, alány az illető szakmabeli kisorpari munkák előkészítésére megkívánatik. Ezek szerint a gépek közösek lesznek és azokat közös helyen is kell felállítani, felszerelni, üzembehozni és tartani.

Ime, így jön létre a helyes, a modern kézművesipari viszonyoknak megfelelő szövetkezet a közös gépműhely alakjában.

A közös gépműhellyel vannak a kisorparos- és kézművesiparos szövetkezeti tagok a mai világversenyben kellőleg fellegyezve, ott ismerhetik meg a kisorpari gépeket, az ezekkel való bánásmódot, ott tanulhatják meg és sajátíthatják el a gépi munkát és e célra használhatják is a gépeket. Ezek használatával nemcsak megállíthatják helyüket, hanem a kisorpart a nagyipar, a gyáripár mellett fejleszthetik is, esetleg ennek tömeges termelésére is átterhelhetik bizonyos határig. De — ismételtük — tévedés volna azt hinni, mintha a kis- és nagyipar munkaköre azonos volna és azok egymással versenyezhetnének. Amint a gyárak iparcikkeit elűtik a kisorpari készítményektől, úgy a kisorpar, a kézművesipar munkaköre és célja is másfelé irányul; a kisorpar célja, hogy kézműiparra fejlődjék, oly kézműiparra, melyben nem kizárólag a gépi munka, hanem emellett az iparos keze és esze játsza a főszerepet.

S ehhez a modern kézműiparra fejlődött kisorparhoz van szüksége a kisorparnak, a kézművesiparosnak a gépekre s a szövetkezeti közös gépműhelyre.

Tizezer áldozat.

A száraz statisztika időközönként beszámol a kivándorlásokról. Természetesen a kimutatott numerusok egyre emelkedőben vannak. Ez már oly mindennapi dolog, hogy megütközés nélkül tova siklunk rajta. Mert hát tart nálunk a kivándorlás, szakadatlanul, meg nem csappanó kedvvel és nincs senki, ki ezt ellensúlyozhatná.

Amíg arról van szó, hogy azok a szerencsétlenek hagyják oda az országot, kik idehaza munkához egyáltalán nem juthatnak, még indokolt és érthető, mert hát itthon nem akarnak koldulni vagy kegyelem-kenyérrel élni, ezért föléihelődnek és más hazába mennek.

Gondolkodóba ejti azonban az emberfiát az, hogy lelketlen kivándorlási ügynökök szép szóval, fényes ígéretekkel elesabitják a hiszékeny,

tudatlan népet, amelynek idehaza különben volna megélhetése.

Egy fővárosi laphoz szomorú és megdöbbentő levelet intézett egy Buenos-Airesben (Dél-amerikai) élő magyar állampolgár, melyben borzalmas dolgokról ad hírt. Arról van szó, hogy abban a városban nem kevesebb mint 10,000 honfitársunk ödög, ténferege munka nélkül.

A szerencsétlen embereknek nincs kenyérük, nincs egy árva fillérjük, nincs hova fejüket hajtaniok, még alalmizsnát se igen kapnak.

A szegény emberek a kétségbeesés végső pontján allanak és nem tudják mi tévők legyenek. Valamennyit egy németországi kivándorlási cég magyarországi ügynökei bírtak arra, hogy Dél-amerikába vándoroljanak. Itt biztos munkát és fényes díjazást helyeztek nekik kalatásba. Természetesen az egész merő hazugság volt, mert először is pénzüktől kifosztva, egyáltalán nem kaptak munkát, azután teljesen lerongyolódva hasztalan szeretnének visszatérni hazájukba, nincs meg az utókölségük, nincs aki támogassa őket.

Amint a fentebbiekből is látható, a kivándorlás ellen hozott intézkedések vajmi kevés eredménnyel keesgetnek, a hatóságok még nem ördönkednek eléggé, hogy az országot keresztül-kasul beharangozó lelketlen ügynökök ellen sikeresen eljárhatnának, hogy őket lefűelve, a legszigorúbb büntetéssel súgtanak.

Mert hát arról van szó, hogy végre-valahára a könnyelmű és gyorsan léptemenő népet kell megfelelően felvilágosítani arról, hogy Amerika már nem a kincsek hazája, ott se polyognak az aranyak, de meg a munkát se fizetik oly rózsásan s végül munkát se kap mindenki. Főleg azokat kell kioktatni az amerikai állapotokról, kiknek idehaza van tisztességes megélhetésük, van keresetük, melyből családjukat illoen eltarthatják.

Meg kell végre menteni országunkat az elnéptelenedéstől, meg kell övni, meg kell védeni polgártársainkat a gaz és lelketlen kivándorlási hienaktól, de főleg a mai elrémítő viszonyokat, a nagy drágaságot kell enyhíteni, hogy aki ebben az országban él — habár nem is gond nélkül — az legalább nyomorgás nélkül élheszen, ha becsületesen dolgozik, vagy ha munkája nincsen, adjunk munkát annak, hogy ne keljen koldus-kenyérrel élnie vagy pedig kivándorolnia.

HIREK

— **Kinevezések.** A földmivélesügyi miniszter előterjesztésére a király az állami kezelésbe vett községi erők kezelésénél Bodor Gyula csikszerevai erdőtanácsost, az erdészeti hivatal főnökeként főerdőtanácsossá nevezte ki. Kiss Ernő főerdőmérnöknek pedig az erdőtanácsosi címet és jellegű díjmentesen adományozta. Továbbá az erdőtisztek létszámában id. Szabó Kálmán, Petricsék Adolf m. kir. segédmérnököket a IX. fizetési osztályba m. kir. erdőmérnökökké, Magyar János, Egyed György, Berecz János és Barabási József m. kir. erdőmérnökököt a X. fizetési osztályba m. kir. segédmérnökökké nevezte ki.

— **Eljegyzések.** Dr. Posta Lajos, Dr. Posta Béla kolozsvári egyetemi tanár fia eljegyezte Sepsiszentgyörgyön Dr. Daday Vilmos háromszekmegyei tiszti főorvos leányát, Daday Hajnát.

Venczel József helybeli főgimnáziumi tanár eljegyezte Papp Margitát Brassóban. Gratulálunk!

— **Tanári kongresszus.** Az erdélyi r. kath. státns tanári Kezdivásárhelyen tartották most szerdán évi közgyűléstüket. A kongresszuson valamennyi gimnáziumból többen vettek részt. Városunk tanári testületét Antal Áron, ki a történelem tanításáról gazdag tartalmú előadást is tartott. Szlávik Ferenc, Mayer János, Ágner Béla, Brassai Károly és Kadár Ferenc fogmu. tanárok képviselték. A kongresszus másfél napja valóságilag ünnepe volt a fejlődő típusú kisközségi városnak. Kedden este magas színvonalon álló szóára vezette be a programot, melyen a városnak színe-java szébnél-szebb ének- és zenészművekben és előadásokban gyönyörködött. Maga a közgyűlés a legkülömbfélébb tárgyakkal, a modern pedagogia és didaktika sűrűs kérdéseivel és a tanárok egyéb érdekeit foglalkoztató. A megjelent tanárok nemcsak sok okulásul meríthettek e gyűlés levén, de a kezdivásárhelyi kollégák mind a legszívesebben is mály nyomat hagyhatott lelkükben.

— **Áthelyezés.** Az erdélyi püspök Lőrinc Sándor esküszentmárai plebánusát saját kérésére Szásztelek plebánusának áthelyezte.

— **Előléptetések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Márton Károly esküszentmárai, Balázs Sándor kászonjakabfalvai és Holló Endre szögüdi állami elemi iskolai tanítókat jelen állomáshelyükön évi kétszáz korona pótlék élvezete mellett igazgató-tanítókká előléptette.

— **Sikeres bírói vizsga.** Márton Sándor esküszentmárai kir. bírósági jegyző a napokban sikeresen kiállt a bírói vizsgát a budapesti bírói vizsgabizottság előtt.

— **Halálozások.** Ráncz Lőrinc vármegyei lovashajdu, városi képviselőtöltetői tag e hó 10-én reggel 4 órakor váratlanul elhunyt. Temetése óriási nagy részvét mellett e hó 11-én d. u. 3 órakor történt.

Hajmód Pál eskümadarasi kántor-tanonok Gyula névű egy éves fiacskját két heti nehéz szenvedés után folyó évi április hó 12-én reggel 2 órakor elhunyt!

— **Ingyen születési bizonyítvány.** Sok bajuk van eddig a szülőknek, mikor a gyermekeiket iskolába akarták beírni. Az iskolai igazgatók pontos és még hivatalosan kiállított születési adatokat követelnek tőlük, nekik pedig nem volt a kezükben semmi más arról, hogy gyermekek mikor és hol született, törvényes származása-e vagy sem. Most egy miniszteri rendelet elrendeli, hogy óvodai és elemi iskolai beírás eljárás belyeg és díjmentes tanúsítványok adandók ki az anyakönyvi hivatalok részéről.

— **Rövid zárlat.** Folyó hó 10-én este 9 órakor a gimnáziumba vezető villamosvezeték rövid zárlat következtében izzó vált. A rövid zárlat következtében a város összes villamos lámpái kialudtak s körülbelül fél óra hosszat tartott az üzemzavar.

— **Engedélyezés.** A helyigminiszter Schönfeld Maria okleveles gyógyszerész-mesternőnek Taraczközön nyilvános gyógyszeráriai személyes jogosítványt engedélyezett.

— **Öltár-egyesületi estély.** A helybeli öltár-egyesület folyó hó 18-án csütörtökön délután 6 órakor a Vigadó nagyertermében ennek, szavalat és zenével összekötött felolvasást tart, amelyre az érdeklődő közönséget mely tisztelettel meghívja. Az Előadóok: 1. Ének: Botár Béla, Kádár Ferenc, Imecs János dr., Mayer János urak. 2. Szavalt: Merza Juliska. 3. Hegedűl: Dr. Száva István ur. 4. Felolvasás: Dr. Gyárfás István Tihauer brassói főgimn. tanár ur. 5. Ének zongorára kísérelt: Nagy Boriska. 6. Dr. Imecs János ur szóló eneke. 7. Hegedűl: Dr. Száva István ur.

— **A kereskedelmi iskolák reformja.** A vallás- és közoktatásügyi minisztériumban már két év előtt elhatározták a kereskedelmi iskolák reformálását olyképen, hogy az eddigi hároméves tantálmot negy esztendőre terjesztik ki. A tananyagot az élet gyakorlati követelményeivel alakítják át s a rendes tantárgyak közé a testgyakorlatot kívül bevezetik a gyorsírást és gépírást tanítását is. Az új tanterv ellen azonban kitógas merült fel, így a kereskedelmi és iparkamarák sokallják a negy esztendőt, már csak azért is, mert a növekedék kiképzése egyaránt többé kerülne egy a szülőknek, mint az iskolatartó hatóságoknak. Ujabbban a kereskedelmi minisztériumtól nyitnak szaktanácskozások a reform helyes megoldása ügyében, melyeknek befejezése után a közoktatásügyi minisztérium véglegesen dönteni fog az ügyben.

— **Yasuti haleset.** Husvét napján d. e. 11 órakor a Gyimes felől Csikszeredába tartó vonaton Szépvízre igyekezett Bíró József szépvízi napszámos. Lővész állomáson Bíró József pár percre ismeretlen okból leszállott. Amint a vonat azonban mozgásban jött, Bíró József a szakaszában fölakart ugrani, de a vonat elelőtte, még pedig olyan erősen, hogy 11 bordája betörtött s esése is olyan szerencsétlen volt, hogy bal lába bekerült a kerekek alá, amelyek azt combközépen lementszettek. Bíró Józsefet meg vasárnapi behozták a csikszeredai közköriázháza, de itt e hó 4-én meghalt. Halálát a bordatörés, tüdőroncsolás következtében előállott fulladás okozta.

— **A magyar gazdaságvétség nagygyűlése.** Az idén a Balaton mentén, Siofokon fog lezajlani. A júniusi nagygyűlés előkészítő bizottságát most választották meg a következők személyeiből: Széchenyi Viktor gróf fehérmegyei főispán, Óváry Ferenc dr. veszprémi orsz. képviselő, Hertelendy Ferenc, Hunkár Dénes főispánok és Kajdácsy Endre veszprémi főispáni titkár.

— **Megjárta a remetei vírluskodó.** Husvét másodnapján Nagy József és még három remetei leány, akik jelenleg a helybeli honvédszállóján lesznek eleget katonai kötelezettségeiknek, kimentek Taplócára mulatni. Este 9 óra fele haza igyekeztek s összefogózva s éktelenül őrdítözva, elfogták az utat egész szélességében. Amint a gimnázium eleétek, utólérték őket egy szekér, amelyen Hajdu András építési munkavezető ült. A legények a szekér

elől nem tértek ki s midőn Hajdu András többször felszólította, hogy engedjéknek utat, Nagy József és még egy honvéd megragadták a kántárszárast s beakarták a gimnázium melletti mely árokba dönteni a szekert. Hajdu András még egyszer felszólította, hogy engedjék szabadon a lovakat s minthogy a felszólításainak eleget nem tettek, revolveréből kétszer Nagy Józsefre lőtt, kit egyik golyó lágyékban talált. Nagy József a helybeli közköriázházban most élet-halál között lebeg.

— **Érdekes naplogatkozás.** Április hó 17-én érdekes naplogatkozás lesz, amely részlegesen egész Magyarországon látható lesz. Ezeket a fogatkozásokat a csillagászok másodpernyi pontossággal ki tudják számítani, előre megtudják mondani, hogy a nap-és holdlogatkozás mikor fog bekövetkezni és hogy a föld valamely adott helyéről szemlélve, mikor kezdődik, mikor végződik és a többi. Az április 17-iki naplogatkozásra az a szinte egyedül álló érdekes eset áll elő, hogy nem lehet teljes bizonyossággal előre eldönteni, hogy a fogatkozás hol és meddig lesz gyérítés, illetőleg teljes. E bizonytalanságnak több, a nap és hold mozgására és méreteiknek pontosságára vonatkozó adatoknak a hiánya az oka.

— **Beomlott szeszgyár.** Kézdivásárhelyen tegnapelőtt éjjel nagy szél volt a városban, amely ledöntötte idős Nagy Ferenc szeszgyárának 20 méter magas kéményét. Óriási zajjal omlott össze a kémény és betörte a gyár tetőzetét. A régi, rozoga gyár összeomlás előtt áll.

— **Helyreigazítás.** A múlt számunkban hozott „Mehesztről” című cikkből szedői hibából néhány szó kimaradt s így néhány mondat zavarossá vált. A helyreigazításnak szívesen adunk helyet s a kijavítást a következő módon eszközöljük. Ezen országos kiskapitároknak kezdetű szakaszban a következő mondat helyesbítve így olvasandó: Mikor a méztér megnyitott, a kőtőlterből az összes mézeskereteket letrakom a méztérbe, ezek helyett, valamint a méztérben az üres helyet tartalék lepekkel (teresejtes egy sem szabad legyen) vagy egész műlepes keretekkel töltöm ki.

— **Négy hónapig a víz alatt.** Mult év őszén történt, hogy Kovács Mihály maretalvi földműves egy zimankós november este amint három társával haza tért tartott, ősi szokáshoz híven, Bethlenfalva felé koresemáján megállott, hogy egy-két pohár szívető-sítővel tegye elviselhetőbbé az utat s az elindulás kor a három atyái nem vette észre, hogy a negyedik nem tart el. A mikor ezt a hazaérkezésük alkalmával az otthoniak konstataáltak, az elmaradt öreg nek há nyomban elindult az apja keresésére. Am Bethlenfalván felül az árokan csak a befordult szekereket és a két szomorú türelmes marhát sikerült megtalálni, azonban az öregek nem volt se hirtre se hánva, az öreg szekelynek csak nem akadt nyomára. Ez óta négy hónap telt el; elkövetkezett a tél, sőt már el is mult, amikor a már-már elfeledett székegy a napokban váratlanul megjelent. Ugyanis a székegyudvarhelyi sétatéri gátnál a megduzzadt Küküllő egy hullát dobott ki a partra s rövidesen agnoszkáltak, hogy a hulla az őssel ellát maretalvi Kovács Mihály hullaja.

— **A baronfilenyésztés föllendítése.** A kistésti magyar baronfilenya följávitásán a földművelésügyi minisztérium évek óta nemcsak baronfilenyzek kiosztásával újat segíteni. Kiosztatnak: oprington, plimut magyar kendermagos kakasok, pekingi gácserek, — emdeni gunárok és bronzpulykák. A kiosztás őszlel történi. A becselés helyeit kakasért és gácsérért egy-egy koronát, egy gunárért két koronát és egy pulykáért három koronát kell fizetni. A tajbaromfiért a földművelésügyi minisztériumhoz kell tolyamodni, de a kérvényt az illetékes gazdasági felügyelőshez kell küldeni. A kérényre egy koronás bélyeg kell.

— **Alkalmazást kap gyermeteklen házaspár.** mint sekrestyés és szakácsnő a helybeli plebánian május elszejét Bővehbet a plebánia hivatal.

— **Villany autó.** Két üléses, csaknem új, azonban kedvezően előadó Keller Istvánnal Csikszentmáronon. 3—3

— Jó reggelt édes! Az egész arca mosolygott és vérpíros ajka csókra csucsorodott össze.

A férfi megdörzsölte előbb szemét, mintlia álmát akarta volna előzni, majd magához szorítva a leány karcsu termetét összecsoólt minden kis helyet arcán, mi a lütrök közül kikandikált.

— Jaj, de hideg van itt nálad! Hogy tudsz így ülte aludni? Bizonyára egész éjjel lumpoltál valahol és most jöttél meg — csicsergett tovább a leány.

— Dehogy lumpoltam, egész éjjel dolgoztam és így nyomott el az álom.

Igazat beszélsz?

— Nem hazudom, — szolt komolyan a férfi.

— Hát mit félkáltál itt egész éjjel össze? — kérdé. miközben az asztal fölé hajolt és nézte az egyenellen sorokat.

— Hah, nem értek belőle semmit se.

A férfi kacagva vette ölebe s csöppséget és lezárta ajkát egy hosszú, törő csókkal.

— Hát igazán szeretsz?

— Szeretek!

— Meddig?

— Amíg szívem dobog!

A leány felkapta fejét és erőszakosan kibontakozott karjaiból.

— Hazudsz! — kiáltotta szinte féltelmesen.

A férfi egy percig megzavarodva tekintet rá.

— De édes...

— Hazudsz! — kiáltotta most már szinte sírva a leány.

— Te nem szeretsz engem, neked mennyasszonyod van.

— De édes, igazán nem értelek... — Beszélj világosabban.

— Igen, csaló vagy, képmutató vagy. — Eddig hittem tenebed, de most már meggyőződtem, hogy ki vagy. Mindent tudok. Tudom, hogy vőlegény vagy és azt a másikat csak pénzért veszed el. De engem azért még mindig szeretni akarsz.

A férfi ámulva hallgatta a letelezéseket és zavarral küzdöve, ajkát bírt feléni.

— De édes cicim, hisz ezért nem fog összedűlni a világ. — Hisz magad mondtad, hogy csak pénzért veszem el, ezentul is csak téged loglak szeretni, csak téged.

A leány heves zokogásra fakadt, majd el-eleskülo hangon mondta:

— Hát mégis igazat beszéltem. — Pedig csak megakartalak trelátni és te elarultad magadat.

— De édes Istenem! — kiáltott most már indulatosan fel a férfi — hisz előbb-utóbb ugy is megmondottam volna. Ó belem bolondult és telajlanotta a kezét és a pénzt. Hisz tudod édes, hogy mily nehezen küzdök azért a nyomoruságos kenyérré, Nincs más menekvés számomra. Nem bírom így ki az életet.

— Mert gyáva vagy!

— Nem, — édes, — n e m v a g y o k g y á v a, de nem vagyok elég erős, hogy megküzdjem a sorssal. Ez az egész emberiség baja. Pénzért még a boldogságunkat is feláldozzuk. Nem igaz, hogy a padlásszobában száraz kenyér mellett is van szerlem. A szerelmet csak a gazdag, gondtalan emberek élvezik. Nem szegény embernek való az. Mi hasznom a szépségedből, a mosolyod nem terem ebédet és éhes maradok a csokod után is.

— Rettenetes dolgokat beszélsz, — szolt hozadva a leány.

— De igazat. Ez a világrend logikus valami. Megtanít szenvedni és lemondani.

A leány szeméből patakoként folyt a könny.

— Sírj, édes, sírj! Most jól esik, de majd ha kiáradnak könnyeid, akkor majd elfogod fejletjen a szep almokat, miket együtt almodánk... Sírj helyettem is, sírad elszétt boldogságunkat... Most pedig menj, menj édes, mert különben még megbánom amit mondtam.

A leány pedig állt ott némán és mozdulatlan.

A férfi meg münia csak magának beszélne, susogott: A lombtárba a szerlem nem nekünk való. Most a vér ugrál bennünk, de néhány év múlva, ha bele-tarad a bizsergésbe elalszik, elfásul. Nincs örök szerlem.

Kimerülten dült hátra helyére. Arca tűzben égett és szemével befelé nézett, mintlia át akarná élni az elmondottakat.

Pedig látta maga sem hitte el. Hisz olyan a szerelem, mint egy zenemű, egy remek költemény, olyan szolid, tiszta, mint a bölcsőben alvó csecsemő, de ha felhő, szilaj, hatalmas lesz, mint az orkán.

Néma esőnd állt be. A leány keblének zihálása belevegyült az óra egyhangú kettyegésébe. Mindketten hátra dűltek székükben és úgy látszott, mintlia aludtak volna. A leány végre nesztelenül kelt föl helyéről és az ajtó felé indult.

A férfi mintlia nem is látta volna behunyta szemét erősen. A másik még egyszer visszafordult. Könyves szemé könyörögve tapadtak a férfi arcára, de az behunyta szemével is látta. Pedig nem akarta látni, nem akart hallani. Küzdött önmagával és szerelmével.

GSARNOK.

V á l á s.

Nesztelen léptekkel jött be a szobába, hogy meglepje kedvesét. A férfi az asztalra ráborult és aludt. Munkája közben érte el az álom. Irasai szanaszét hevertek körülötte, a toll még a kezében volt, de a tinta már rég kiszáradt belőle.

A leány lassan közeledett fejeje és ráhajolva a lértára, kiálló hajlútrfeivel megcsiklandozta a nyakat.

Halk, eljöttül nevetés követte mozdulatát. Ugy hangzott az a nevetés ebben a hideg, sötét szobában, mint a madárcsicseregés a börtön feneékén. Hele kacagott a férfi lülebe és az üdtt mozdulattal nézett fel.

Az ajtó halkán felnyílt és a leány kiment. A férfi kinyitotta szemét. Mintha álomból kelt volna.

Végig simította homlokát. A szoba üres volt. Ráborult a sötétségre.

Vege! — hörög. — És irt.

Kiss Lajos.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Országos állatkiállítás Brassóban.

A száz kiszgazdák Erdély legjobb földmivelői.

A földmivelés valamint az állattenyésztés terén messze felül szárnyalják úgy az erdélyi magyar sajtót, mint az oláhajót általában.

A gazdasági eredményeikről 3—4 évenként tartandó kiállításaink számolnak be.

A folyó évi május hó 16, 17, és 18-án az „Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület” Brassóban újra országos állatkiállítást rendez, melyet a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur támogat úgy anyagilag, mint erkölcsileg.

Felhívjuk a vármegye gazda közönségének figyelmét a brassói kiállításra, melyen aktív is részt vehetnek, de ha ki nem is állítanak, akkor is érdemes lesz befárni Brassóba, mert a kiállítás megtekintésével is sok üdvös gazdasági ismeretet szerezhetnek.

Azoknak, a kik kiállítani szándékoznak, közöljük a kiállításra vonatkozó legújabb adatokat.

A kiállítás helye a brassói régi piac, a mely Ó-Brassó és a belváros között terül el.

Bejelentések az Erdélyi szász gazdasági egyesülethez, illetve a kiállítás rendező bizottsághoz küldendők. A bejelentések zárhatárideje április 20.

Kiállíthatók mindenféle szarvasmarha, bivaly, ló, sertés, juh, tyúk, házinyul, díjazásban azonban csak azok részesülnek, a melyek legalább 6 hónapon át a kiállítást megelőzőleg a kiállító tulajdonát képezték.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszterium az állatok szállítására érkezővezmények engedélyezett.

Ezeknek igénybevétele azonban csak akkor lehetséges, ha a rendezőbizottságtól kapható nyomtatványok pontosan kitöltve 2 példányban a szállító-vevőlevekhez csatoltatnak.

Ezen nyomtatványokat a rendezőbizottság a jelentkezőknek idejében megküldi.

Az állatok visszazállításánál a rendezőbizottság gondoskodik az igazolványok kiállításáról.

Az igazolványok alapján a kísérők ingyenes oda és vissza való utazásra vannak jogosítva.

A kik kiállítani szándékoznak, bővebb felvilágosítást nyernek az alispáni hivataltól vagy közvetlenül az „Erdélyi szász gazdasági egyesülettől”.

Különbön ideiktatjuk az Erdélyi gazdasági egyesületnek a vármegye alispánjához intézett következő kérését:

Nagyságos Alispán Úr!

Van szerencsém tudatni, hogy az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter úr önméltósága felszólítása folytán és védnöksége alatt a miniszterium anyagi támogatása mellett folyó évi május hó 16, 17. és 18-án Brassóban országos állatkiállítást rendez. A miniszterium azt célozza e kiállítással, hogy állattenyésztésünk számára meghódítsa a szomszédos Romániának piacát, melynek kormánya azon célból, hogy az ország állattenyésztését előmozdítsa, nagyobb összeget készül fordítani regenerátorok beszerzésére. A szükségelt tenyésztőállatokat a román kormány természetesen inkább a szomszédos Magyarországból fogja bevásárolni, mint a távolos Schweizből vagy az osztrák Alpesekből, ha tudnillik erre házáknban alkalma nyílik. Tekintettel a kiállítás ezen céljára a miniszterium Brassó városát szemelte ki a kiállítás helyéül, mely Romániától csak 24 km.-nyi távolságban fekszik és melyet a románok már évek óta nyaranként nagy tömegekben látogatnak.

Bátran állíthatjuk, hogy a brassói kiállítás sikeres keresztülvitele elsőrendű országos érdek. A teljes azonban csak úgy érhető el, ha az összes mezőgazdasági tényezők közreműködésére lehet számítani. — Azért azon kéréssel batorodunk Nagyságodhoz fordulni, méltóztassék a vármegye területén oda hatni, hogy a tenyésztők minél nagyobb számban állítsák ki állataikat, hogy Magyarország állattenyésztése méltóan legyen képviselve a kiállításon. Minthogy a román kormány a nyugati szarvasmarhafajták behozásával törekszik Románia állattenyésztését emelni, különösen a berni-simmenthali és a pingzauai faj csoportjában minél imponzansabb képet kell nyújtaniunk marhatenyésztésünkről, míg a lötenyésztésben mind a romonda loállomány mind a hidegvérűek fellegjék a külföldi vevők érdeklődését kelteni. A hidegvérű ló tenyésztése iránt a száz kiszgazdák is kez-

denek érdeklődni, a mennyiben már többször imporáltak muraközi és pingzauai lovakat. A sertésenyésztésben az angol sertésre volna a főszereplő. Kiallíthatók azonkívül még juhok, baromfi- és házi-nyulfajták.

Az állatkiállítás országos mezőgazdasági gépkiállítással lesz összekötve, valamint kisebb mérvű háziipari kiállítással is, mely azonban csak a Szász Gazdasági Egyesület működési területére fog szorítkozni.

A kiállított állatok díjazására a nagy. miniszterium nagyobb összeget bocsátott rendelkezésre. A díjazási tervet később átküldjük Nagyságodhoz.

A kiállításra vonatkozó határozmányokat külön csomagban van szerencsénk átszarmaztatni 5 példányban kérve, hogy azokat a vármegye nagyobb tenyésztői közt kiosztani és azokat a kiállításra való részvételre felhívni méltóztassék.

Továbbá még arra is kérjük a Nagyságos alispán Urat, hogy a hivatalos lapjában a vármegye közönsége figyelmét a kiállításra felhívni méltóztassék.

A nagyságos alispán ur szives támogatását kérve. maradunk

Brassó, 1912. február hó 1-én

mély tisztelettel

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesületől kiküldött kiállítás rendezőbizottsága.

Kiszgazdaképző tanfolyamok.

A kiszgazdaképző tanfolyam célja a vidék kisebb birtokosainak tulajdonosait vagy bérletit az ilyen birtokok okserűi kezelésére tanítani. A tanfolyamra tehát csak kisbirtokosoknak, kisbirtokosok bérletinek, vagy bérletzővetkezetek tagjainak lehet vételnek fel.

Kiszgazdaképző tanfolyamokat most a kecskeméti, jászberényi és a nagykálói földmivésiskoláknál tartanak és I. évi október 1-től már az adai, bekéscsabai, hódmezővásárhelyi, nagyszentmiklósi és karcagi földmivésiskoláknál is tartanak ilyen tanfolyamokat.

A tanfolyam minden év október 1-től a következő év március hó 31-ig tart.

Felvételeit az illető iskola igazgatóságához címzett kérvényben kell folyamodni. A kérvényhez csatolni kell:

a) iskolai bizonyítványt, mely az irni-, olvasni- s a négy alapművellettel való számolni tudást igazolja;

b) születési bizonyítványt, mely a 17. élet betöltött életkort igazolja;

c) községi és erkölcsi bizonyítványt, mely folyamodó szüleinek foglalkozását és vagyoni állapotát tünteti ki;

d) orvosi bizonyítványt arról, hogy folyamodó erős, egészséges, munkabíró testalkatu, ragályos betegségekben és szervi hibában nem szenved s hogy himlő ellen ujjatoltatott.

A kérvényeket legkésőbb augusztus hó 31-ig az igazgatónak személyesen kell átadni.

A felvett tanulók az iskolában laknak, hol teljesen ingyenes oktatásban és ellátásban részesülnek; csak azon könyvek beszerzésére kell a tényleges jelentkezéskor 10 koronát az iskola pénztárába befizetni, melyek a tanulást megkönnyítik; e könyveket a tanuló a tanfolyam befejezése után hazavihetik; azokat otthon is bármikor használhatják.

Bejárók csak kivételes esetekben vételnek fel.

124—1912. végreh. szám.

Árverési hirdetés

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csíkszeredai kir. járásbíroságnak 1911. évi V. 1455. számú végzése követ-ében Dr. Gergely Bertalan ügyvéd által képviselt Völgyi és társa javára 69 korona öb filler s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglatl és 650 koronára becsült következő ingóságok, n. m.: bika nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csíkszeredai kir. járásbíroság fenti évi és számú végzése folytán bíróság már megállapított költségei erejéig, végrehajtást szenvedő község hazánál leendő megtartására 1912. évi április hó 16-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók özönrel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében közfizetők mellett a legelőbbit ígérőnek, szükség esetén beszáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglatltnak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §- értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Csíkszeredában, 1912. évi március hó 28-ik napján.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 327—912.

Pályázati hirdetés.

Csikvármegye nevelési-kölesön pénztáránál nyugdíjazás folytán megüresedett pénztárosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen évi 3000 kor fizetéssel és kettő egyenkint 300 koronás ötödéves pótlékkal és évi 800 korona lakaspénzzel javadalmazott állást elnyerni óhajtsák, hogy szabályszerűen felszerelt s a magánjává igazgatóságához címzett kérvényeiket hozzon folyó évi május hó 1-ső napjának délelőtt 9 órájáig adták be, mert a később érkezett kérvényeket hivatalból vissza fogom utasítani.

Csak azon csikvármegyebeli illetőségű és ide való lakos székelyhonpolgárok pályázhatnak, kik legalább is középiskolai végzettséggel s a pénztári kezelésben és számvitelben gyakorlati jártassággal bírnak.

Csikvármegye magánjáváinak igazgatósága.

Csikszereda, 1912. évi április hó 3-án.

Dr. Csiky József,
igazgató.

Szám 892—1912. ki.

Hirdetés.

Csikszereda város tanács által közhírré tetetik, hogy Csikvármegye közönsége által a honvéd főreál iskolánál és a Ludovika Akademiánál együttvéve létesített alapítványi helyre, mely az 1911/12. évre üresedett maradt az 1910. évi december hó 17-én kelt 139043. számú honvédelmi miniszteri rendelet szerint az 1897. évi XXIII. t.-cikk értelmében szervezett honvéd főreál iskola 1-ső évfolyamában az 1912/13. tanév kezdetén egy hely betöltendő lesz. — Mire névze a pályázni óhajtok értesítetnek, hogy a pályázati hirdetményben, valamint az alapító oklevélben elősorolt feltételeknek minden tekintetben megfelelően felszerelt pályázati kérelmek legkésőbb május hó 10-ig beadandók.

A pályázati részletes feltételek a városi tanácsnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csikszereda, 1912. április hó 4-én.

A városi tanács.

Új szabó-üzlet!

A nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozom, hogy Székelyudvarhelyen, a Kossuth-utca 48. szám alatt

polgári és egyenruha

szabó-üzletet nyitottam. Elvállalok minden szakmámba való munkát és javítást s szállítok minden e szakmához tartozó felszerelési cikkeket.

Ugy katonai, pénzügyosági, postai és vasúti egyenruhákat a legjobb anyagból a legújantársabb árakon készítek.

Kérem a nagyérdemű közönséget, bizalommal megfizetelni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel.

Hancz Sándor
szabó-mester.

3—6

Van szerencsém a n. e. közönség becses tudomására hozni, hogy raktáron tartok

férfi-, női- és gyermekcipőt

a leggyorszerűbbtől, a legjobb kivételig. — Gyermekcipők minden szímben nagy választék. Mertek utáni rendelést gyorsan és pontosan eszközölök. Kívánatra házhöz is elmentek. Kérem a n. e. vevő és rendelő közönség szíves pártfogását, tisztelettel.

MANDEL ISZIDOR

Csikszereda, Kossuth L.-utca 63. sz. a.
5—10

Fővárosi Lapok, n. m.: Budapesti Hirlap, Az Ujság, Magyar Hirlap, Magyarország. Nap minden időben kaphatók Szvoboda Miklós könyv- és papírkereskedésében Csíkszeredán.

Tavaszi ujdonságok megérkeztek.

Szép választék a legújabb divatu női, férfi és gyerek divatcikkben

Pototzky Pál női és férfi divatüzletében Csikszeredán,

hol mindennemű varrógépek, gyerekjátékok, temetkezési cikkek, kész női és férfi ruhák, cipők, kalapok, nyakkendők, utazó kosarak, bőrdöngők olcsón kaphatók.

Mátrai Ignácz

órász, ékszerész és látszerész Csikszereda, saját ház

Ajánlja dusan berendezett legújabb szerkezetű

arany- ezüst és Omega zsebórákat.

Állandó nagy raktárt tart valódi drágakövek

ékszerekből

Továbbá látszerészi cikkek nagy választékban.

Olcsó árak! —: Pontos kiszolgálás!

Javítások gyorsan és lelkiismeretesen készíttetnek el.

GÉPÜZEMŰ

asztalos vállalat

Csikszereda Vörösmartyu-
utca 21. szám.

Készít asztalos munkákat minden kivételben. Elvállalja faanyag közlekedését asztalos mester uraknak szakszertű gépei által méréskelt munkadíj ellenében

HIRDETÉSEKET

olcsó ár mellett felvesz a kiadóhivatalt.

POHARAS

Legjobb sör

SÖR

a „Pilseni Ösforrás”

Csikvármegye területén
egydíjli elismert hely Csikszeredában.

özv. Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapva poharunként kapható.

Nuridsány Márton

női és férfi divatüzlete új helyiségében
Csikszeredán (a régivel szemben)

A legnagyobb választékban kaphatók az összes női és férfi divatárak a legolcsóbb árban.

Elismert, szolid bevásárlási hely.

Kéretik a címre ügyelni!

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe!

Bécsi és budapesti körutamból hazatérve, szíves tudomására hozom a n. e. hölgyközönségnek, hogy Csikszeredában a Rákóczi-utcában lévő domány-tözsde mellett, a mai kornak megfelelő és a legkényesebb igényeket kielégítő

Női kalap divattermet és modellek szerint fűzőkészítő műhelyt

nyitottam. Raktáron tartok parisi és bécsi modell-kalapokat, ugyancsak minden a szakmába vágó divatcikket. Elvállalom mindennemű kalapoknak ízléses díszítését és átalakítását. Gyászkalapokat raktáron tartok. Mernek szerint készítek megfelelő módon: fűzőt, haskötőt, hátegyenes-fűzőt és mell-tartókat; minden a szakmába vágó cikkek javítását és takarítását pontosan és jutányos árban eszközölöm. A t. hölgyközönség jóakarattal támogatását kérve és biztosítva a pontos kiszolgálásról, vagyok tisztelettel

Ligeti Samuné női kalap divatterme
CSIKSZEREDÁBAN.

Filó Károly nagy temetkezési intézete, Csikszeredán, saját ház.

Nagy választék mindenféle temetkezési cikkekben, n. m.: érc- és fakoporsók a leg egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelűig, szemfődelek, könyök- és fejpárnák, harisnyák, gyászfátyolok, gyertyák és szalagok, gyászjelentések stb. stb.

Koszorúk és koszoru szalagok óriási választékban. Üvegfedelű érckoporsók kizárólagos raktára. Disztes gyászkoscsik.

Temetkezéseket elvállal pontos kiszolgálás és szolid árszámitás mellett.

Értesítés!

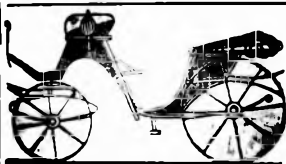
Van szerencsém a t. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy a **diszítónóm Párisban** volt tanulmány uton, a honnan február hó elsején jött vissza.

Szezszerü ujdonságok

március hó elejétől már raktáron vannak.

A t. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
CSIKSZEREDA, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház).

SZABÓ FERENC

kocsigyártó, nyerges, kárpitos és szőjgyártó üzlete

Csikszereda, Mikó-utca 16 sz.
(Saját ház.)

Kocsigyártó, nyerges, fenyvezési munkák, ugyancsak kárpitos, butorbelvázás és díszítési munkák, matracok és paplanok: kész kocsik, szekerek, szánok és mindenféle töltött és töltetlen butorok. A lehető legjutányosabb árakért: esetleg részletfizetés mellett is kaphatók. Saját készítményű ágycittelek, ruganyos matracok, elegáns falakkal, valamint kocsik ülések stb. állandó raktáron. Egységili bizományi raktár a Lukrecia hámfőstő- és impregnáló zsiradékok fekete és naturszínben.

Legjutányosabb bevásárlási forrás

ugymint: hajtápokban, manikőr-készletekben, zsebkésekben, penz-érszényekben és mindennemű különlegességekben, valódi YES porcellán-puder, Dianna szoborszesz és Nestlé-féle gyermek táplisz, fóllerakata.

FEKETE VILMOS Első Csikmegyei illatszert- és piperekereskedésében
— Csikszeredán. —

Kellemes üdítő itai

a **Hosszuasszói Erzsébet**
SAVANYUVIZ

1 literes palackban 10 fillér. Megrendelhető:

A **Hosszuasszói forrás**
kezelőségénél Csikszeredán.